

N:o 36.

Ank. till Riksd. Kansli d. 16 Mars 1871, kl. 2 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om eftergift af den
rätt Kronan kan ega till qvarlåtenskapen efter aflidna
Emma Ulrika Welin.*

(I. A.)

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 18) har Herr *S. Brolin* föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att den å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar väckta klandertalan i afseende å ett af ogifta Emma Ulrika Welin upprättadt testamente måtte få förfalla, under vilkor att åklagaren tillkommande anmärkningsprocent finge ur Welins bo utgå.

Af motionen bilagda handlingar inhemtas hufvudsakligen, hurusom bemälda Welin den 4 Juni 1867 utan kända arfvingar aflidit; att bouppteckning efter henne blifvit i laga ordning förrättad, dervid sterbhusets behållning befunnits uppgå till 3,761 R:dr 25 öre; att då öppnats ett med den afidnas sigill försegladt testamente af följande innehåll:

“Testamente.

Min yttersta vilja är: att efter min död min lilla qvarlåtenskap fördelas på följande sätt: samt att löjtnant C. T. Ahlberg ville hafva godheten utföra den:

1:o) Löjtnant Ahlberg skall behålla 1,000 R:dr R:mt såsom ett litet tack-samhetsbevis för allt det besvär, han haft för mig.

2:o) 300 R:dr R:mt skall kamrer C. Sandberg i Kammarkollegium i Stockholm hafva, eller också hans familj, i händelse af hans frånfälle.

3:o) 200 R:dr R:mt till mamsell Ulrika Schinkler i Stockholm.

4:o) 200 R:dr R:mt till mamsell Maria Tempelman i Stockholm.

5:o) 500 R:dr R:mt till doktor G. Setterblad.

6:o) 500 R:dr R:mt till studenten Anders Bitzén.

7 o) 150 R:dr R:mt till begrafningsomkostnader.

8:o) 150 R:dr R:mt till en svart klädning åt hvar och en af jungfrurna och handskar åt drängarne på det ställe jag vistats.

9:o) 50 R:dr R:mt till Petter's på Härlingstorp.

10:o) 50 R:dr R:mt till Sven's, som nu äro hos Adelskölds.

11:o) 50 R:dr R:mt till Ollonqvist på Husgärdet.

12:o) 50 R:dr R:mt till doktor Sylvén.

13:o) 50 R:dr R:mt till Anna Majas mor.

14:o) 50 R:dr R:mt till den som sköter mig medan jag är sjuk.

15:o) 300 R:dr R:mt skall delas till de fattiga i Wåmbs socken.

16:o) Min sparbanksbok skall Olle och Hanna Carlander dela.

17:o) Mina kläder få patron Andersons barn — utom

Skrifvet på särskild vidfästad lapp.	{	Den svarta schalen till fru Ahlberg.
		Den blå kjorteln till Anna A.
		Den bästa svarta sidenklädningen till Hilma ("i all tyst- het") om hon vill ha den.

Löjtnant Ahlberg skall ha min silfverklocka.

Fru Ahlberg, sockertången.

Sven Ahlberg, silfvergräddskålen.

Anna Ahlberg, guldkedjan och bernstenshjärtat.

Bia, silfvergarnityret, borsten med silfverbeslag och den lilla porslins-
asken.

Carl, askarne med silfverlocken.

Ulla Ahlberg, guldbroschen.

Lille Gustaf, den lille silfverbägaren.

Hilma Sandeberg, hårarmbandet med guldlåset.

Kapten Sandeberg, ljussaxbrickan som jag sytt och ljus-saxen.

Tante Carlander, den lilla Christusbilden.

Christoffer C., en silfverslant sedan Ferdinand VII.

Marie Dafgård, min guldring som jag vanligtvis nyttjat.

Hilda Reuterman, min guldring med röda stenen.

Hanna Carlander, min bibel.

Olle Carlander, silfverslanten hvarpå står "Gud mitt hopp."

Algoth Carlander, en silfvermatsked.

Josef Carlander, en silfvermatsked.

Jungfrun Carin, silfverströskeden.

Emma Welin.

Att mamsell Emma Welin i vår gemensamma närvaro förklarar sig hafva författat förestående handling, såsom innehållande hennes yttersta vilja, och att vi såsom tillkallade testamentsvittnen, funnit henne detta gjort vid sundt förnuft och med fri vilja intyga. Husgärdet den 28 Juni 1866.

Gust. Th. Setterblad
Med. Cand.

A. Bitzén
Stud."

Vidare inhemtas, att detta testamente blifvit i behörig ordning bevakadt, och de under testamentet tecknade vittnena inför domstol på ed afhörde, dervid de intygat riktigheten af hvad vittnesmeningen innefattade i afseende å tillkomsten af berörda testamente, hvars innehåll varit vittnena obekant; att advokatfiskalen i Kammarkollegium å Kronans vägnar till Kåkindes häradsrätt instämt ofvanbemälda testamentstagare och yrkat testamentets ogillande på den grund, att vid dess upprättande icke närvarit andra personer än förbemälde Setterblad och Bitzén, hvilka, såsom sjelfva testamentstagare, varit jäfvige att testamentet bevittna, samt att qvarlätenskapen såsom danaarf måtte Kronan tillfalla; att häradsrätten, genom utslag den 1 Mars 1869, på anförda skäl förklarar, det Kronans klandertalan ej kunde till pröfning upptagas; men att Göta Hofrätt, der advokatfiskalsembetet efter vad fullföljde Kronans talan, medelst dom den 28 Januari 1870 upphäfde häradsrättens utslag och visade saken åter till häradsrätten, hvilket domslut sedermera blifvit af Kongl. Maj:t under den 31 sistlidne December gilladt; utvisande för öfrigt åtskilliga af motionären till Utskottet ingifna intyg, att de fleste af testamentstagarne voro i mer eller mindre behof af hvad dem blifvit genom testamentet tillagdt.

Uti en likartad fråga, som vid 1868 års riksdag behandlades, har dåvarande Stats-Utskott (se dess Utlåtande N:o 23 1:sta punkten) bland annat yttrat, att då full moralisk visshet vunnits derom, att testators vilja varit, det hans qvarlätenskap skulle tillfalla en viss uppgifven person, syntes det Utskottet, hvilket det icke tillkomme att yttra sig i den på domstols pröfning beroende rättsfrågan, att det icke kunde vara staten värdigt att beröfva testamentstagaren berörda medel, om än testator icke förstått att åt sin vilja gifva en uridiskt bindande form; hvadan och då under sådana förhållanden rättgån-

gens fortsättning syntes Utskottet böra undvikas, Utskottet hemställde, att Riksdagen för sin del måtte medgifva, att den rätt Kronan kunde ega till testators qvarlåtenskap måtte till förmån för testamentstagaren eftergifvas.

Då denna hemställan blifvit af Riksdagens begge Kamrar bifallen, och då enahanda förhållanden nu äro för handen, tvekar icke nuvarande Stats-Utskott, som lifligt delar den åsigt, hvilken ligger till grund för Riksdagens nyssberörda, af Kongl. Maj:t sedermera jemväl gillade beslut, att hemställa,

det Riksdagen måtte för sin del medgifva, att den rätt Kronan kan ega till qvarlåtenskapen efter ogifta Emma Ulrika Welin må, till förmån för de uti hennes testamente omförmälde personer och ändamål, eftergifvas.

Stockholm den 16 Mars 1871.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.